

אוצרות ליובאוויטש

"אָמרוּ לְנִמְהָרֵי לֵב חֲזָקוּ אֶל תִּירָאוֹ. הִנֵּה אֲנִי—לְהִיכֶם
נֶקֶם יָבוֹא . . . הוּא יָבוֹא וְיַשְׁעֶכֶם . . .
וּפְדוּיֵי ה' יִשְׁבּוּן וּבָאוּ צִיּוֹן בְּרִנָּה . . ."
(ישעיהו לה, ד-י)

עלון פנימי דו-שבועי, עבור תלמידי תומכי תמימים בכל הסניפים

העולם עובר ועוזעים לקראת משיח!

"... הגלות עומדת להסתיים, ועד כדי כך, אז די וועלט טרייסלט זיך שוין אויף מקבל זיין פני משיח צדקנו [= שהעולם כבר מזדעזע, כדי לקבל את פני משיח צדקנו]".
(ליל ט"ו בשבט תנש"א, בימי מלחמת המפרץ)

"... מיום שהותחלה המלחמה, הרי אין יום עובר שלא ידברו בדבר ביאת משיח"

(רשימת אדמו"ר מוהריי"צ אודות אביו אדנ"ע - תורת שלום עמ' 277)

"אמר רבי יצחק: שנה שמלך המשיח נגלה בו, כל מלכי אומות העולם מתגרים זה בזה. מלך פרס מתגרה במלך ערבי, והולך מלך ערבי לארם ליטול עצה מהם.. וכל אומות העולם מתרעשים ומתבהלים ונופלים על פניהם ויאחזו אותם צירים כצירי יולדה. וישראל מתרעשים ומתבהלים, ואומרים: להיכן נבוא ונלך, להיכן נבוא ונלך? ואומר להם [= הקב"ה לישראל]: בני, אל תתייראו, כל מה שעשיתי, לא עשיתי אלא בשבילכם. מפני מה אתם מתייראים? אל תיראו, הגיע זמן גאולתכם."

"שנו רבותינו: בשעה שמלך המשיח בא עומד על גג בית המקדש והוא משמיע להם לישראל ואומר: ענוים, הגיע זמן גאולתכם."

(ילקוט שמעוני, ישעיהו רמז תצט)

"יובל היא"

[א]

"הוא רבי מלידה"

שביבים מהתוועדות הרבי הריי"צ נ"ע, בכ' מרחשוון, לפני שמונים שנה

הובא לדפוס על ידי אחד התמימים שי'

עלינו לדעת היכן אנו עומדים. בעבר היו יודעים היכן נמצאים ולהיכן צריכים להגיע, מאיזו תחנה יצאו ולאיזו תחנה נוסעים.
... אמר³: יש להתוועד מחר. הרי מכנים אותו 'רבי' ולומדים את דרושי החסידות שלו, אם כן אין זה בזיון עבורו כאשר אנו מייחסים את עצמנו אליו. כשיתוועדו - יומשך למטה, יומשך למטה בפועל⁴.

משיחת כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע לפני שמונים שנה, בש"פ וירא כ' מרחשוון תש"ו:

... אאמו"ר [= אדמו"ר מהורש"ב] נ"ע לא הי' בוכה הרבה, והי' רגיל לחייך, כאשר הי' רואה אור - הי' מתחיל לצחוק ולחייך. וסיפרה זאת הרבנית רבקה לאדמו"ר מוהר"ש ואמרה: הוא חסיד מלידה, א' ביטול'דיגער [= בעל 'ביטול' חסיד]. וסיפר מהר"ש לאדמו"ר הצ"צ, ואמר: טעות בידכם, הוא אינו חסיד מלידה, אלא רבי מלידה.

... כ"ק אאמו"ר נ"ע הי' בעל לב נשבר. לבו הי' נשבר בקרבו, אבל מבחוץ לא יכלו להבחין בכך. הוא חפץ שלא יכירו בשברון לבו מבחוץ.
... כ"ק אאמו"ר נ"ע ייקר חסידות וחיבב חסיד.

איך יתכן שלא מגיעים לאמת בתפלה!?

וגם סיפור על האיש ממיקולענע

הי' איש אחד ממיקולענע שהי' מאריך בתפלתו בכ"י אפילו ביום א' וד' שהיו ימי השוק. ואמר עליו כ"ק אאמו"ר נ"ע: מלאכים זינען מקנא זיין דאוונען, ספירות עליונות האבען ניט אזא ליכטיקייט ווי עס ווערט פון זיין דאוונען ווען עס איז עולה למעלה. [= מלאכים מקנאים בתפלתו; לספירות עליונות אין את האור שנוצר מתפלתו כאשר היא עולה למעלה].

פעם אחת שאל הרי"מ מפאלטאווע: ווי קומט מען צום אמת אין דאוונען [= כיצד מגיעים לאמת - בתפלה?]. וענה כ"ק אאמו"ר נ"ע: ווי קומט מען ניט צום אמת אין דאוונען; אז מען דאווענט קומט מען צום אמת, אז מען קומט נישט צום אמת אז א סימן אז מען דאווענט נישט". [= איך יתכן שלא מגיעים לאמת בתפלה?! כאשר מתפללים מגיעים לאמת, ואם אין מגיעים - סימן שאין מתפללים...]

(ליל ש"פ וירא, כ' מרחשוון תש"ו בסעודה - סה"ש תש"ו-השי"ת ע' 15)

פנינה

'צוגעקומען
א פערעלע'

רשימות ורשמים

"לחסידים תהא שמחת המוח"

150 שנה להמשך מים רבים - תרל"ו, שאמר הרבי מהר"ש בעקבות שמחת חתונת בנו

אדנ"ע.

כפי שהוזכר בגליון הקודם (מס' 92), בתקופה זו - ש"פ וירא תרל"ו - החל כ"ק אדמו"ר מהר"ש נ"ע באמירת ההמשך הנודע שהתחלתו בד"ה 'מים רבים', והתבטא על כך, ש"שמחתונתן [של כ"ק בנו אדמו"ר מהורש"ב נ"ע] יש לי שמחת הלב, ולחסידים תהא שמחת המוח. כדמי קדימה הנני מעניק להם את (המשך הדרושים המתחיל בד"ה) מים רבים".

להבנת החידוש ב'המשך' זה, נחוץ להקדים: עוד בדור הראשון של חסידות חב"ד נהג כ"ק אדמו"ר הזקן נ"ע לומר 'ביאורים' על מאמריו, שבדרך כלל, התמקדו בהסברת הענין המבואר במאמר הראשון באותיות הקבלה. וכך גם כ"ק אדמו"ר האמצעי וכ"ק אדמו"ר הצמח-צדק. כמו כן, חוברו ספרים המתמקדים בנושאים מסוימים (ראש לכולם הוא, כמובן, התניא קדישא).

מה שחידש בזה כ"ק אדמו"ר מהר"ש נ"ע היה - אמירת 'המשכים', כלומר, לברר במאמריו שבעל-פה נושא מסוים במשך כמה וכמה שבועות. משא"כ בדורות הקודמים, שבדרך-כלל היה ביאור הענין כולו מסתיים באותו המאמר, אלא שהמשיכו לעסוק בהרחבת הנושא במאמרים נוספים.

ה'המשך' הראשון הוא, ככל הנראה, "והחרים - תרל"א", אותו החל כ"ק אדמו"ר מהר"ש נ"ע לומר בשביעי של פסח וסיימו בחג השבועות אותה שנה, ובו כשנים עשר מאמרים⁵. תוכן המשך זה הוא ביאור ענין יציאת מצרים, קריעת ים סוף ומתן תורה; ומלבד העובדה שבדורות הקודמים חובר כבר ספר מיוחד לביאור ענינים אלו - שער האמונה לאדמו"ר האמצעי (שככל הנראה, ה'המשך' מיוסד - בין השאר - על המאמר הנדפס בו), הרי למעשה הענינים המבוארים בו שייכים לזמן אמירתו (ימי ספירת העומר), והחידוש שבו הוא בעצם העובדה שאמירתו נמשכה כששה שבועות.

החידוש ב'המשך' דגן - מים רבים תרל"ו - מלבד אורכו חסר-התקדים (כמאתיים פרקים; אמירתו נמשכה עד ש"פ קרח!), היא העובדה שהענין המבואר בו אינו שייך לזמן אמירתו. ובלשון כ"ק אדמו"ר: "אופן חדש באמירת חסידות שאינו קשור עם סדר, שכן, סדר מסודר בתכלית באמירת חסידות הוא - שכל מאמר חסידות קשור עם פרשת השבוע או פרשת היו"ט שבזמן אמירת המאמר...".

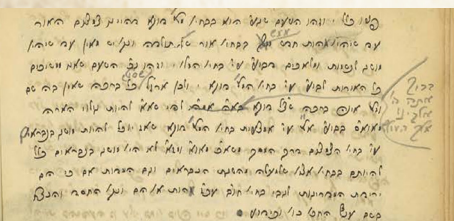
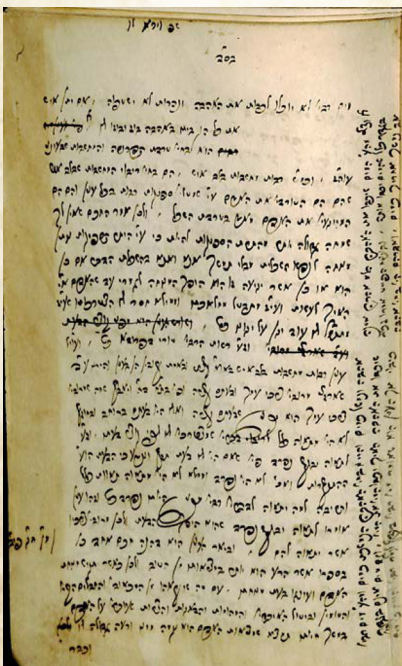
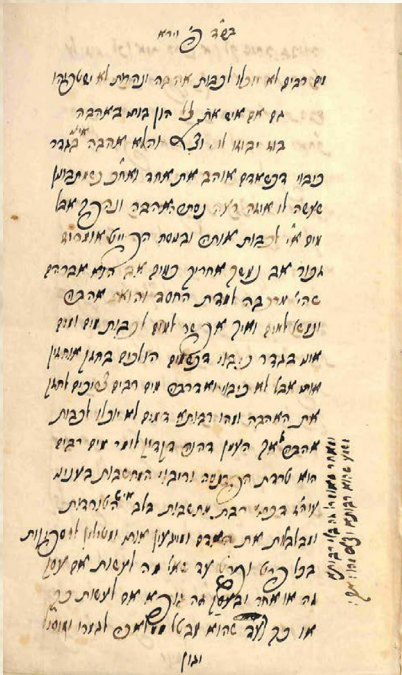
חידוש נפלא זה הוא בוראי שלב נוסף בקיום הבטחת אליהו הנביא, מבשר הגאולה⁶: "כמה בני נשא לתתא יתפרנסון מהאי חיבורא דילך כד יתגלי לתתא בדרא בתראה בסוף יומיא ובגיני וקראתם דרור בארץ וגו'"⁷, כפי שפירשו רבותינו נשיאנו, שהכוונה לביאור עניני פנימיות התורה בהבנה והשגה, שעל ידי הלימוד והעיון בדרושי החסידות באופן זה איז קאתי מר - דא מלכא משיחא, בקרוב ממש.

*

לחביבותא דמילתא, אנו מפרסמים בזה לכבוד כ"ף מרחשוון - מתוך אתר ספריית אגודת חסידי חב"ד:

- א. תצלום גוף כתי"ק אדנ"ע בעל יום ההולדת, מההנחה שרשם בשנת תרל"ו, ממאמר "מים רבים" של אביו הרבי מהר"ש.
- ב. תצלום התחלת ההמשך בגוף כתב יד קודש הרבי מהר"ש.
- ג. כתי"ק מעתיק מאחד מדפי ההמשך, עם הגהות [מהכנתו לדפוס בשנת תש"ן] בכת"ק כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו.

5. משיחת ש"פ נח תש"ו - סה"ש ע' 11.
6. לאחר המאמר הראשון היה לפעמים מאמר שני, שהיה מאמר-ביאור על הראשון.
7. יענין 'התועדויות' תשמו"ח ח"א ס"ע 163 ואילך. תש"נ ח"א ס"ע 113 ואילך.
8. נדפס בתחלת כסדר בפ"ע, ולאחר מכן - בסה"מ תרל"א ח"א ע' רנח ואילך.
9. שיחת י"ג תשרי תש"נ - התועדויות שם ח"א ע' 114.
10. תקנוי ור תקנוי בסופו.
11. = כמה בני אדם למטה [בעולם] יתפרנסו מחיבור זה שלך כשיתגלה למטה [בעולם] בדור האחרון באחרית הימים, ובכותו [קייים היעוד] וקראתם דרור בארץ וגו'.

רשימות ורשמים

[ב]

מאתיים שנה לשחרור אדמו"ר האמצעי

ביו"ד כסלו שנה זו ימלאו **מאתיים שנה** לשחרורו של אדמו"ר האמצעי מהכלא. היה זה בסיום החקירות שלפני המשפט, בשנת **תקפ"ו**. רק כעבור שנה, ב"א כסלו תקפ"ז, זנקה הרבי במשפט. - ראה בכ"ז תולדות חב"ד ברוסיה הצארית פרק מ"ד, על פי תעודות מהתקופה ההיא.¹² יצויין כי כמה חודשים לאחר השחרור הנ"ל, בפורים תקפ"ו, אמר אדמו"ר האמצעי מאמר חסידות על הפסוק "ובבואה לפני המלך", שמתוך הדברים¹³ על נפילת המקטרגים והשונאים, שהרשעים לפני מפתם מתנשאים, "לפני שבר – גאון" [ראה ציטוטים להלן] - ניתן למצוא רמז למשפט שהמשיך להתנהל אז נגדו, לאחר שחרורו בפועל. הדברים אקטואליים גם לימים אלו...

וכך הוא מבאר:

"... כי הנה אנו רואים שדרך הרשעים כשהם מרשעים וחוטאים ביותר ומצליחים בגדולה יתירה עד שרם לבבו מאד בגאווה וגאון מאד, וימרדו ויאמרו לאל סור ממנו כו', [כי נדמה להם בגיאותם שלעולם יעמדו בתקפם ומי יוכל להשפילם כו'], אך הנה באמת מה שעלה בלבם להתנשאות ולהגביה כ"כ הרבה ביותר מן המדה - זהו האות והסימן כי הגיע קיצם ועת שפלים דוקא, כי זהו עצת ה' והשגחתו הפרטי כדי להפילם ולהשפילם, ע"כ מתנשא ומגביה אותם בהצלחה בתחלה, וע"י התנשאות והגבהה זו דוקא הוא ית' מורידם ומשפילם לעפר, כמ"ש לפני שבר גאון דוקא... והענין הוא לפי שכאשר ה' רוצה בשפלות רשעים הוא מעלה אותן בתחלה למעלה מעלה, הן בהצלחה גשמיות למטה והן ברוממות מזלם ושרשם למעלה, כדי שייחשבו ויתפסו מקום להביאם במשפט ודין... אז מתחיל ב"ד שלמעלה להתבונן ולעיין בהם במהותם ואיכותם בכי טוב בכל פרטי מעשיהם נגד מעט הטוב היוצא מהם, וכאשר באים בעינין היטיב

לעיין בהם, אז ודאי לא יוכלו לעמוד בבירור ויפלו למטה כמו שדוחים את הפסולת כשמבררים את הכסף במצרף, משא"כ אם לא היו מעלים אותם בעילוי הרוממות והתנשאות כ"כ - מי ה' מדקדק ונותן לב עליהם אף על כל הרע שעושים, שאין תופסים מקום כלל..

.. כשרוצים לדון ולשפוט גם האיש הפחות והנבוז מעלין אותו בין חשובי העם כדי לתפוס איזה מקום בעיניו ובעיני העם, ואז יתנו עליו קובלנא על מעשים הרעים שעשה, שאז לא יוכל לעמוד שם וידונו אותו בנויפה והרחקה או עונש, אבל אם ה' בשפלות ערכו ומעמדו כעבד בחוץ - לא ה' נידון כלל.. והיו השופטים מתביישים לשפוט ולדון איש פחות כזה.

.. וזהו הטעם שהרשעים מתנשאים ביותר קודם זמן מפתם, כנראה לעין בכל דור ובכל זמן, לפי שלמעלה מנשאים ומגביהים אותם כדי להפילם עי"ז דוקא, ולפ"ע הרוממות כך הנפילה ביותר..

.. והנה מטעם כל הנ"ל יובן ג"כ בדרך כלל בענין השגחה האלקית במעשה זו דהמן ואחשורוש אשר גדלו המלך להמן ונשאו על כל השרים כו', שזהו ה' ע"פ עצת ה' כדי שעי"ז יהי לו נפילה דוקא.. ולזאת היתה כל עיקר כוונת אסתר במשתאות הללו לנשאות להמן כ"כ להשוותו בערך ומעלת חשיבות המלך עצמו כו' - רק כדי שתוכל לומר עליו אח"כ איש צר ואויב המן הרע הזה, כדי שעי"ז יידע המלך וירגיש במעשיו הרעים..

.. וזהו בפרוץ רשעים כמו עשב כו' להשמידם עדי עד כו', דפריחה זאת, היינו, הצלחת רשעים לפי שעה שהשעה משחקת להם - להוציא מהם בחי' הטוב במקצת שיש בהם בהעלם גדול, ואח"כ יישאר רק רע ויאבד ויושמד לגמרי.. וזהו לע"ל דוקא, דכתיב והי' בהניח ה' לך כו' דקאי לע"ל דוקא, אז תמחה את זכר עמלק.."

12. ונמרו גם בספר השיחות תש"א עמ' 50 [שצוין אליו שם].
13. ראה 'מאמרי אדמו"ר האמצעי - כ"ך' על תקה ואילך.

ימים ראשונים

"מהי התועלת בנסיעה לתשרי, אם נשארים כמו קודם?..."

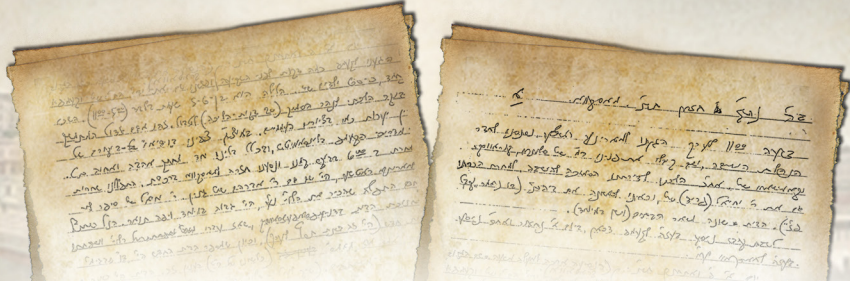
דיבורים חריפים בשבת מברכים כסלו, לפני שבועים שנה

פעקל") של חודש תשרי. והתחלת עבודה זו ד"ויעקב הלך לדרכו", פריקת הענינים שניתנו בחודש תשרי - היא בחודש חשון. ובשבת זו, שבת מבה"ח כסלו - יש לערוך חשבון-נפש על העבודה שנעשתה בחודש הראשון (וע"ד שמצינו בנוגע לערב ראש-חודש, שנקרא בשם "יום כפור קטן", כיון שבו צ"ל החשבון דכל החודש). ובפרטיות:

ישנם אלו שאין רואים אותם כאן מלבד ב"שבת מברכים", ובמשך כל החודש - משבת מברכים אחת לחברתה - ה"ה "משתמטים" ומסתתרים... כיון שיראים שישאלום מה נעשה בנוגע לעבודה עם הזולת, שלאמיתו של דבר, הרי זה נוגע לא רק לזולת, אלא גם לעצמם.

"מכיון שענינה של שבת מברכים הוא הכרזה והודעה ("אָנאָג") על החודש הבא - מובן, שבשבת מברכים היא גם ה"נעילה" של החודש הקודם ("מען שליסט שוין אָפּ דעם אַלטן חודש"). ומכיון שעתה הוא שבת מבה"ח כסלו - הרי עתה היא ה"נעילה" דחודש חשון, החודש הראשון בהעבודה ד"ויעקב הלך לדרכו". והענין בזה:

חודש תשרי - הוא חודש כללי, ומטעם זה נקרא בשם "חודש השביעי" - "המושבע בכל" (כדאיתא במדרש), שהרי זה שחודש תשרי הוא "מושבע בכל" אינו בשביל עצמו בלבד, אלא בשביל השנה כולה, דהיינו שבמשך כל השנה יש לנצל את הכחות הניתנים בחודש תשרי. וכפתגם כ"ק מו"ח אדמו"ר שבמשך כל השנה יש "לפרוק את החבילה" ("פאַנגאָנדרפאַקן די

רשימות ורשמים

יתירה מזו - כאשר הדברים הנאמרים בהתוועדות אינם באים לידי פועל, הרי זהו ענין של "דברים בטלים":

"דברים בטלים" - אין פירושם דברים ריקים מתוכן ("פוסטע רייד"), כדעת העולם; אלא פירושם הפשוט הוא - דברים שהם בטלים, דברים שאינם פועלים פעולתם, אפילו אם אינם ריקים מתוכן מצד עצמם. ובהקדמה:

מכיון ש"צדיקים דומים לבוראם" - הרי כשם שבנוגע להקב"ה מצינו ש"דיבורו של הקב"ה חשיב מעשה", כן הוא גם בנוגע לדיבורם של צדיקים, "מאן מלכי רבנן", שהוא באופן ד"דבר מלך שלטון", "אמר מלכא עקר טורא".

ומצינו אפילו ש"כל אדם שיש בו רצון שמים דבריו נשמעין", ובפרט כשדברים אלו הם דברים היוצאים מן הלב.

ובמילא, בשעה שחוזרים מאמר או שיחה מרבותינו נשיאינו - בוודאי צריכים הדברים לפעול פעולתם, ואם אינם פועלים פעולתם, והשומע נשאר באותו אופן כמו קודם לכן (שהרי סו"ס תלוי הדבר גם בהמקבל) - הרי הם "דברים בטלים".

ואם-כן - מהי טענתו שרצונו רק להיות בהתוועדות, ולהיות "על גבי

המזבח" ... בשעה שכל ההתוועדות אינה נוגעת לפועל אצלו? הפועל שצריך להיות מההתוועדות - הוא הפעולה עם הזולת, לקחת ילד או ילדה ולקרבם ליהדות, וכן הענין דהפצת תורת החסידות, שזהו כל הענין די"ט כסלו - "יפוצו מעינותיך חוצה".

[כ"ק אדמו"ר שליט"א צוה לגנן "דעם ספרד'ישן ניגון"י, "צמאה לך נפשי", "דרכך אלקינו"].

(ש"פ חיי שרה, מבה"ח כסלו תשט"ז - תו"מ חט"ו ע' 22-225)

14. אולי הכוונה לניגון "מפי א-ל יבורך ישראל".

- אין זה נוגע אם הכוונה היא לאנשים פרטיים או באופן כללי - כידוע המעשה בזה מהצ"צ, שהמשיל על עצמו משל ל"כובען" ("א קירזשנער") העושה "כובעים", וכל קונה מודד את ה"כובע" לראות אם הוא מתאים עבורו, וכשרואה שה"כובע" מתאים - הרי מצד הענין דהשגחה פרטית מובן ש"כובע" זה ה' מיועד אליו מלכתחילה ("אם האט מען לכתחילה געמיינט"), וסיים הצ"צ - בידעו מה תהי' התוצאה... - ואילו אכן כוונתי ("און אים מיינ איך טאקע")! -

במשך כל הזמן - אינו שקוע בדברים הנכונים ("מען ליגט ניט אין דעם וואָס מען דאַרף"). הוא שותה "חלב", ומברך אמנם לפניו "ולאח"ו... אבל אינו עוסק בעבודה עם הזולת!

וטענתו - שהוא משתוקק ל"התוועדות", ולכן אין ברצונו להתעסק בענינים אחרים, ובמילא, אינו עושה דבר, וממתין מ"התוועדות" אחת לחברתה...

יש לדעת שזהו הסדר דעולם התהו: בעולם התהו, בשעה שהאירה ספירה אחת (ודוגמתו בנדוד"ד - ההשתקקות להתוועדות) לא ה' מקום לענין אחר; והסדר דעולם התהו אינו הכוונה, שהרי "לא תהו בראה לשבת יצרה"!

ומה שמגיע להתוועדות, חוטף "שיריים", לוקח לעצמו ומחלק לאחרים - אין זו דרכה של חב"ד!

דרכה של חב"ד היא, כפי שתבעו רבותינו נשיאינו בפשטות - לקחת ילד יהודי או ילדה יהודי, לברך עמהם, ללמוד עמהם וכו'!

ומה שטוען שמשתוקק להיות בהתוועדות - מהי פעולת ההתוועדות אם הדבר אינו בא לידי פועל?...!

מהי פעולת הדוחק, הצפיפות והזיעה ("די שטופעניש מיט די קוועטשעניש מיט די שווייס") במשך כל חודש תשרי - אם לאחר חודש תשרי נשאר הוא בדיוק כמו קודם לכן, כמו שנה קודם לכן, שנתיים או שלוש קודם לכן?...!

הושיעה את עמך

הרבי דן בשנת תשל"ז - בנושא הצלת חטופים (ח"ו) בשבת בעתיד!

"כדוגמת מעשה זה שאירע ב"אנטעבע" - עלול להתרחש עוה"פ (על כל שונאי ישראל) במקום אחר. ועד"ז, לפי המצב עתה כאן בניו יורק, שייך שתהי' מציאות של "חטיפה" (קידנאפינג), כפי שהי' לפני יומיים ב"בואנוס איירס", והדבר עלול להתרחש ח"ו גם ב"מנהטן", או בשאר מקומות מושבותיהם של בני". והשאלה היא: אם אירע מעשה חטיפה של אדם מישראל, וצריך להצילו, ולדעת המומחה בענינים אלו... צריך לצאת בשבת כדי להצילו - ע"ד מה שאירע במעשה ההצלה ב"אוגאנדא", שהוצרכו לצאת בשבת... .

האם מותר לשמוע בקולו של המומחה ולצאת בשבת להציל את היהודי החטוף, אף שהוא עצמו אומר שדבריו (אודות הצורך לחלל שבת) הם מצד מומחיותו בענינים אלו, שהוא עוסק בהם שנים רבות, ו"כחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה" - או שמא אסור לשמוע בקולו, כי מאחר שהוא מכריז "כחי ועוצם ידי", לא יתכן שהקב"ה ישלח הצלה על ידו?..

(קונטרס התוועדות שבת בראשית תשל"ז (ב), סכ"ט)

בקונטרס היוצא לאור מדי שבוע על ידי 'ועד הנחות בלה"ק', התפרסמו על פי סדר קבוע שיחות משנת תשל"ז. והנה, בהשגחה פרטית ברורה וגלויה, במקביל לשחרור החטופים בערב שמח"ת, יצאו לאור קונטרסים שבהם שיחות שמחת-תורה ושבת בראשית תשל"ז שבהם מעורר הרבי בתוקף ששחרור חטופי אנטבה היה גם אלוכי. הרבי הציג שלוש שאלות מאתגרות לרבנים הסבורים שלא יתכן שנעשה נס על ידי מי שאינם שומרי תורה ומצוות. וזו השאלה השלישית שבה הדיין נוגע לעתיד:

רשימות ורשמים

האמונה בה' שנתגלתה בתוך החושך

האמונה הנפלאה שנתגלתה אצל החטופים שי' שיצאו מאפילה לאור גדול (גם בנשמתם), וכן מסירות-הנפש של החיילים בקרבות, רמזים במאמר חסידות של אדנ"ע מכ' מרחשוון תרס"ו, ובמאמר אדמו"ר האמצעי שעליו מיוסד המאמר דתרס"ו * וגם: התייחסות נדירה של הרבי למאמר אדנ"ע שנאמר "בחזון מליובאוויטש" - מול מאמר שנאמר בליובאוויטש.

כידוע, מציניים שנה זו בכך שבה מתמלאים מאה ועשרים שנה לאמירת 'המשך תרס"ו'. בשנת תרס"ו חל כ' חשוון ביום השבת, ואדנ"ע אמר את המאמר ד"ה "כי ידעתיו" הנמצא בהמשך תרס"ו.

מאמר זה מיוסד על ד"ה ובבואה לפני המלך, שנאמר על ידי אדמו"ר האמצעי בפורים תקפ"ו [ראה לעיל במדור "יובל היא"], ובו מבאר את מעלת התוקף שיש ברצון ה'עצמי' [הרצון שמצד עצם הנשמה] שבבני, והיתרון שבו על התענוג שבנשמה!.

נצטט כאן קטע מתוך הדברים כפי שמבוארים במאמר דתרס"ו:

"... וכמו הרצון העצמי שיש בכא"א מיישראל, לא ישונה כלל, גם אם נשקע ח"ו בריבוי תענוגים גשמיים, וממילא נתרחק מאד מאלקות, ומ"מ עצם רצונו לא נשתנה כלל ומתגלה לעת מן העתים, וכמו שאנו רואים גם בקל שבקלים, הנה בעת השמחה ה"ה מתקרב אל יראי אלקים ומדבר בטוב היראה והקירוב לאלקות בקיום התו"מ, ואיך שגם הוא חפץ בזה כו' וכה"ג, ואין זה שקר, דבאמת כן הוא מצד רצונו ה"ה חפץ בקירוב לאלקות ובכל מה שהוא מצד הקדושה, אלא שהרצון נתעלם מאד, אבל עצם רצונו לא נשתנה כלל.

וכמ"ש מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה, דמים רבים הן ריבוי התענוגים הגשמיים לא יוכלו לכבות את האהבה דכנס"י להקב"ה כו', ולכן לעתיד כתיב ובאו האובדים בארץ אשור, וידוע דארץ אשור הו"ע ריבוי התענוגים הגשמיים כו' וגם האובדים בארץ אשור, היינו המשוקעים מאד בריבוי התענוגים שכאילו נאבדו ר"ל בהם, מ"מ כאשר יתקע בשופר גדול אז יבואו גם האובדים בארץ אשור להשתחוות כו', מפני שעצם רצונם יש גם עכשיו, שלא נשתנה בעצם, ולזאת יבואו כו', ולכן זה בנש"י דוקא מפני שבהם דוקא יש בחי' הרצון וההתקשרות עצמי דבנים אתם לה' אלקיכם כו'.

... כמו"כ אנו רואין בבכ"ת אמיתי שמואס בכל התענוגים הגופניים ... רק מפני שהן

היפך אלקות, ה"ז שעצם התענוג מתהפך למיאוס וצער ... ובפרט בקבלת היסורים לעונג, וכמו במס"נ על קדה"ש, שצער המיתה והעינוי יקבל ברצון, וכמא' אפילו נוטל את נפשך ... זה רק בכח הרצון שהצער יהי' לו לעונג ממש, דע"י אמצעות אהבה רבה בתענוגים אינם יכולים לבוא לידי קדה"ש בקבלת יסורים ועינוים קשים כו', כי אם רק בתוקף העקשות דכי עם קשה עורף הוא, וזהו רצון פשוט ועצמי שיש בכא"א מיישראל שאינו יכול להיות נפרד מאלקות, מפני שהן עצם א' כו', ובכח זה יקבל כל יסורים ועינוי כו', וכמו"כ הוא בבעל תשובה כו' כנ"ל.

ובד"ה ובבואה הנ"ל מוסיף אדמו"ר האמצעי בתוך הדברים גם את המלים הבאות: "וראי' ממס"נ או סיגופים קשים להשחית נפשו ברצון תקיף כמס"נ בפו"מ, או כמו הפקידות ליהרג במלחמה, או גם בבכ"ת כראב"ד שיצאה נשמתו בבכ"י ...".

*

בשנה שלאחריה, תרס"ו, אמר אדנ"ע מאמר על פסוק סמוך [שהוא תחילת הדיבור], "וה' אמר המכסה". ומן הענין לציין כי בשנת תשל"ו, לאחר מלאת 70 שנה להתחלת אמירת המשך תרס"ו בראש השנה, ובמלאת 70 שנה לאמירת המאמר ד"ה המכסה תרס"ו [שהוא חלק מ'המשך תרס"ו] - אמר הרבי את המאמר ד"ה וה' אמר המכסה, המיוסד על המאמר הנ"ל משנת תרס"ו. המאמר הוגה על ידי הרבי בשנת תשמ"ז, ויצא לאור ב"קונטרס כ"ף מרחשוון תשמ"ז".

במאמר זה הזכיר הרבי את המאמר דידן - ד"ה כי ידעתיו תרס"ו, ובהערה 42 ביאר באופן נדיר את ההפרש בתוכן המאמר 'כי ידעתיו' שנאמר בליובאוויטש - לתוכן המאמר שנאמר על הפסוק הסמוך (וה' אמר המכסה) - "בחזון מליובאוויטש" (בשנת תרס"ו), כי מקום אמירת המאמר גורם - בליובאוויטש או מחוצה לה. עיי"ש ותמצא מבט חדש על תוכן מאמרי רבותינו נשיאנו לדורותיהם. ותן לחכם ויחכם עוד.

1. ראה 'מאמרי אדמו"ר האמצעי' - נ"ד עמ' תפב ואילך.
2. עמ' צה-צח [עמ' סט-עא, בהוצאה הישנה].
3. מאמרי אדה"א שם, עמ' תפד.
4. סה"מ מלוקט א' ע' דה ואילך [הוצאה חדשה: ע' רנה].

האוהל הק' ברוסטוב. כנראה ב' ניסן תשפ"ה

רשימות ורשמים

כ"ף מרחשוון

"על ידי הירידה יבוא עילוי גדול יותר"

"כאשר רואים את הענינים המבהילים שאירעו בזמנים הכי אחרונים דוקא, עד לירידה מבהילה שאין כמותה - הרי יתכן שענין זה יביא לידי חלישות הדעת, ולא עוד, אלא שיביא לידי חלישות ח"ו בלימוד התורה וקיום המצוות. . . צריכים לראות את הכוונה הפנימית והאמיתית שבדבר - שענין זה יבוא עילוי גדול יותר. . . לימוד הכתבים של הנשיאים. . ."

מהתועדות כ"ף חשוון תשמ"ו - לפני 'ארבעין שנין' - דברים הנוגעים במיוחד לזמננו ולימים הכי אחרונים

והביאור בזה - ע"פ האמור לעיל שבראותו את גודל הירידה שאין למטה ממנה, "מקום שכתוב בו והור הקרב יומת .. שועלים הלכו בו", הרי בירידה זו ראה רבי עקיבא בגלוי את מציאותה האמיתית והפנימית, שהיא צורך עלי, עד לתכלית העילוי שאין למעלה מזה, ומכיון שראה ענין זה באופן גלוי לגמרי, לכן, ה"י יכול וצריך (ע"פ דין) להיות בתנועה של שמחה - "משחק" (בד בבד עם התנועה דהיפך השמחה). - אינני רואה אופן אחר כיצד ניתן לבאר סתירה זו, ע"פ נגלה, מלבד הביאור האמור!

[דוגמא לדבר - הסיפור הידוע אודות דברי אדמו"ר האמצעי ביחס לקריאת התוכחה ע"י אדמו"ר הזקן: "כשאבא קורא, הערט זיך ניש קיין קללות", ואדרבה ברכות הכי נעלות בו, כמדובר בארוכה בהתועדויות שלפניו].

ויש להוסיף, שהטעם לכך שרבי עקיבא דוקא ראה את פנימיות הכוונה שבירידה גדולה זו, שהיא לצורך עלי הכי גדולה - מכיון שאצלו ה"י מודגש ביותר כללות הענין דירידה צורך עלי, להיותו בן גרים. . .

ולא עוד, אלא שרבי עקיבא פעל מעין זה גם אצל חבריו - שאמרו לו "עקיבא נחמתנו עקיבא נחמתנו". אמנם, לא פעל אצלם ענין של שמחה, שהרי לא אמרו "עקיבא שמחתנו", אבל אעפ"כ, ענין של נחמה פעל אצלם!

והנה, כל האמור לעיל מהוה נתינת כח שלא להתפעל מענינים בלתי רצויים: כאשר רואים את הענינים המבהילים שאירעו בזמנים הכי אחרונים דוקא, עד לירידה מבהילה שאין כמותה? - הרי יתכן שענין זה יביא לידי חלישות הדעת, ולא עוד, אלא שיביא לידי חלישות ח"ו בלימוד התורה וקיום המצוות, כולל לימוד תורתו וכתביו של בעל יום ההולדת,

הנה על זה באה ההוראה האמורה לעיל - הוראת התורה, "תורת אמת", שמגלה את האמת שבכל דבר, ו"תורת חיים", הוראה ונתינת כח לחיות כן בחיי היום-יום (גם ביום או לילה דימות החול) - שכאשר רואים דבר בלתי רצוי, עד לתכלית הירידה, "שועל שיצא מבית קדשי הקדשים", צריכים לראות את הכוונה הפנימית והאמיתית שבדבר - שענין זה יבוא עילוי גדול יותר.

ובנדו"ד, שדוקא ע"י ירידה זו - יתוסף עוד יותר בלימוד כתביו של בעל יום ההולדת, הוספה בהבנה והשגה באופן ד"יתפרנסון", והוספה בחיותו ו"קאך" שבלמוד. ועד"ז בנוגע ללימוד הכתבים של הנשיאים שקדמו לו, ועאכ"כ - בלימוד כתביו של ממלא מקומו, כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו."

(ליל כ"ף מרחשוון תשמ"ו - תו"מ התועדויות שם סי"ז. ס"כ. סכ"א)

.. ויש להוסיף בזה, שההתעסקות בלימוד החסידות והפצת המעיינות חוצה (ענינו של בעל יום ההולדת) צריכה להיות גם כאשר רואים שישנו מצב של ירידה גדולה ביותר בו - הנה לא זו בלבד שמצב זה לא יביא לידי חלישות ח"ו בלימוד החסידות והפצת המעיינות חוצה, אלא אדרבה, יש לדעת שהכוונה בירידה זו היא כדי להפוך זאת לקדושה, אשר, עי"ז באים לעילוי גדול יותר, שזהו"ע דירידה צורך עלי, שדוקא ע"י הירידה באים לעלי גדולה יותר.

.. וענין זה מודגש במיוחד בפנימיות התורה:

פנימיות התורה נקראת בשם "זהר", מלשון זוהר ואור, ע"ש "והמשכילים יזהירו כוהר הרקיע", היינו, שבתורה גופא הרי זה ענין של זוהר ואור, עד לתכלית העילוי שבענין האור "זהר - הרקיע". ולאידך, זהר ואור הרקיע - צריך להאיר בארץ דוקא, כמ"ש "היו למאורות ברקיע השמים להאיר על הארץ", ויתירה מזה: "בקרוב הארץ", היינו, שענינו של ה"זהר" - שמאיר במקום החושך, תחתון שאין תחתון למטה ממנו.

וכידוע המשל המובא בחסידות [המהוה גם מענה לשאלתם של אלו שטענו שהצמצום הוא כפשוטו, היתכן שהמלך נמצא במקום האשפה] שהאור מאיר בכל מקום, אפילו (להבדיל) במקום האשפה [בכלל, נזהרו לומר ביטוי זה, ועכ"פ - הוסיפו "להבדיל"], ואעפ"כ, לא נגרע בו מאומה, ויתירה מזה - מוסיפה תורת החסידות - גם המאור עצמו, כביכול, נמצא במקום ההוא!

וביחד עם זה שלא נגרע מאומה באור מפני היותו מאיר גם במקום האשפה - הרי מכיון ש"בכל צרתם לו צר", אזי מהפך האור את ענין ה"אשפה" גופא, אתהפך חשוכא לנהורא, ע"ד הענין ד"דונות נעשו לו כוכיות", שענין זה נפעל עילוי גדול יותר מאשר העילוי ד"זכיות" מצד עצמם. ..

ואם הדברים אמורים בנוגע לירידה הנ"ל - הרי הדברים ק"ו בנוגע למצב של ירידה גדולה יותר, עד לתכלית הירידה, שזהו הירידה דחורבן ביהמ"ק, עד כדי כך, ש"מקום שכתוב בו והור הקרב יומת .. שועלים הלכו בו" - שמכיון שהירידה היא בתכלית, ירידה שאין למטה ממנה, הרי דוקא עי"ז באים לתכלית העילוי שאין למעלה ממנו.

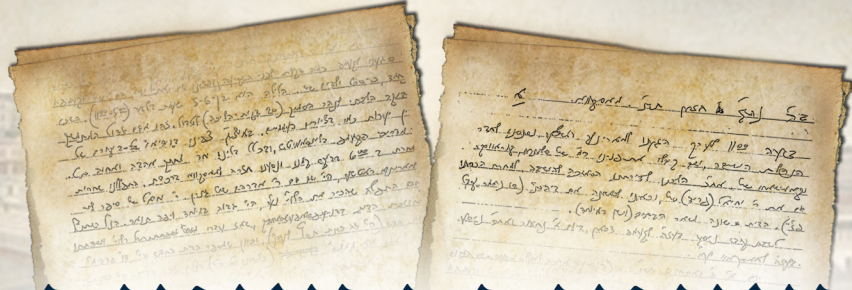
ועפ"ז יש לבאר את סיפור הגמרא שכאשר רבי עקיבא ראה "שועל שיצא מבית קדשי הקדשים" - ה"י משחק:

לכאורה אינו מובן: בתחלת הסיפור מובא שכאשר רבי עקיבא וחבריו "הגיעו להר הצופים - קרעו בגדיהם", בהתאם לדין דהרואה ביהמ"ק בחורבנו כו'. ובודאי שגם רבי עקיבא עשה כן. וא"כ, נשאלת השאלה: כיצד יתכן שבראותו שועל שיצא מבית קדש הקדשים ה"י משחק? מה מקום לענין של שחוק במצב כזה?!!!

אמנם, רבי עקיבא השיב לחכמים (על שאלתם "מפני מה אתה מצחק") שענין "בידוע שנבואתו של זכר" מתקיימת, אבל אעפ"כ, מובן וגם פשוט, שהנהגתו של רבי עקיבא (שהובאה בגמרא - דין והלכה) מוכרחת להיות בהתאם לדין דהרואה ביהמ"ק בחורבנו כו'!

1. בהמשך למדובר בשיחה לפני זה, סי"ח וסי"ט, אודות האומנין שהיו נכנסין לתקן בקודש הקדשים, ש"לא מצאו טהורים יכנסו טמאים", שהוא ע"ד "דונות שנעשו כוכיות", ירידה צורך עליה

2. אף שבפשוט הכוונה היא לפרשת הספרים - הרי דברי הרבי נצחיים ויש להם משמעות לכל זמן ולכל מצב, כפי שרואים מהוראת הרבי להדפיס את אגרות הקודש שלו, אף שנכתבו לאנשים פרטיים, משום שיש בהם הוראה לכל אחד ואחד, וגם לאחר עשרות שנים. וכפשוט.

רשימות ורשמים

"פון ליובאוויטשער רבינ'ס הויף"

'מחצרו של הרבי מליובאוויטש'

מערכת "אוצרות ליובאוויטש" ממשיכה להגיש את תרגום הספר "פון ליובאוויטשער רבינ'ס הויף" בעברית.

על מהות הספר וחשיבותו – ראו בהקדמה לפרק א', בגיליון 82. קריאה מהנה!

פרק י"ב

הרבי בבית-הסוהר, והשחרור

לאיזשהו מקום – עליך ללכת תמיד לימין. אם הולכים לאן שהעיניים נושאות – אכן נופלים במלכודת..."

השר ביקש לברר האם גילו לו מן השמים את סודה של המלכודת. ר' שניאור זלמן הגיב על כך, שהיה זה מבט-עין חד שלו, כשהבחין מיד בכניסתו שחלק מסוים ברצפה שונה מכל השאר, ולכן לא רצה לפסוע על מקום ששכלו הורה לו שיש כאן שוני שנעשה בוודאי בשל סיבה מסוימת.

בכדי להמשיך ולבחון אותו – הכניסוהו פעם לחדר בעיניים קשורות והביאוהו לשולחן.

"מה גובה השולחן?" – נשאל אדמו"ר הזקן. הוא מישש בידו את השולחן וענה במדויק מה גובהו. הוא נצטווה למשש שוב את השולחן ולומר האם הוא באותו גובה שהיה קודם.

"הוא נמוך כעת בעובי של מטבע זהב [?" "א גאלדענעם רענדל"]", ענה הצדיק. הוא אכן צדק: תחת רגלי השולחן הניחו כעת מטבעות זהב, ברצותם לבחון האם יוכל הצדיק לשים לב לשינוי בגובה השולחן. הוא אכן תפס זאת.

"אבל מהיכן ידעתם שהיו אלה טבעות?", נשאל אדמו"ר הזקן.

"לא ידעתי זאת בוודאות, רק ידעתי שהשינוי בעובי, שזהו חשבון מתימטי, הוא רק העובי של מטבע, שיש לו עובי קבוע", ענה.

כאשר ר' שניאור זלמן נלקח פעם לחקירה באחד מחדר החקירות הגדולים שבבבלא, היו לפניו ועדה גדולה של פקידים בכירים.

בצד יושבו קבוצה של אישים עטורים במדים עם כותפות וכפתורים זהובים. אלה שימשו רק כמשקיפים. ר' שניאור זלמן ישב על כיסא מול הוועדה; אל המשקיפים העניק פחות תשומת לב.

בשלב מסוים התרומם אחד המשקיפים ממקומו ויצא. אך מיד שב ותפס את מקומו הקודם. בהיכנסו נעמד אדמו"ר הזקן ובירך את הברכה שיש לומר כאשר רואים מלך.

כולם התפלאו. "מה קרה?" – שאלוהו.

"הקיסר נמצא כאן לפנינו", ענה ר' שניאור זלמן.

את מה שהיה אמור להיות סוד הוא הרגיש במוחו. סוכם שאחד מהמשקיפים יצא, והקיסר פאבל ייכנס ויתפוס את מקומו. פאבל לא רצה להופיע כמלך, אלא בתור משקיף מן הצד, לכן הגיע במדים רגילים של גנרל, והתכוון לתפוס את מקומו של גנרל שהיה דומה לו.

למי שלא התבונן היטב בדמותו של הגנרל – קשה היה להכיר שמישהו אחר נכנס. אך ר' שניאור זלמן, אף שהיה עסוק עם הוועדה, הבחין בכך.

"מהיכן ידעת שזהו הקיסר?" – נשאל.

המענה של אדמו"ר הזקן היה, שמהפחד שבו חש בעת שנכנס האיש, הרגיש בכך שהוא עומד בפני מלך.

בהזדמנות אחרת, כאשר ישב ר' שאול בתאו של אדמו"ר הזקן, נכנס פתאום ראש הכלא, שעל פי שיקול דעתו נתן אישור לר' שאול להביא מזון לאדמו"ר הזקן ולבקרו בתאו:

"הקיסר מגיע לבקר אותך!", קרא כשהוא מבוהל, "הוא ימצא כאן את ר' שאול, ואני אהיה אבוד! מאוחר כבר מלהוציא אותו מכאן, ואין לי היכן להחביאו!"

ר' שניאור זלמן אמר לו שיירגע, "שום דבר לא יקרה. הקיסר לא יראה את ר' שאול

בשעה שר' לייב יאנאוויטשער ביצע את שליחותו החשובה בוילנה, ישב אדמו"ר בוקן בכלא במבצר פטרופאבובסק בפטרבורג.

היחס אל אדמו"ר הזקן בכלא היה אדיב ומנומס. לחסיד הנודע ר' שאול מסיראטשין ניתן אישור לבקר את הצדיק בכלא, להביא לו אוכל ולבצע עבורו שליחויות שונות. כך נהיה ר' שאול – לא רק משרתו של הרבי בכלא, אלא גם המתווך בינו לבין העולם שמחוץ לכלא.

במהלך החודשים שבהם היה בכלא נלקח ר' שניאור זלמן תכופות לחקירות ממושכות. רצו לברר על פי דבריו האם יש יסוד להלשנה שנעשתה נגדו. אבל ר' שניאור זלמן ידע מה לענות על כל השאלות בחכמה רבה, ולכן נשא חן רב בעיני בכירי נציגי הממשל ואף בעיני הקיסר עצמו.

על פי מה שחסידיים מספרים, הקיסר פאבל עצמו התעניין מה קורה עם הצדיק, וביקרו כמה פעמים בכלא וחקר אותו זמן רב, משום שהיה משוכנע שמדובר בצדיק גדול ולא ב"מורד במלכות" רחמנא ליצלן.

מסופר כי פעם אחת, ברצות הרוסים לבחון את חכמתו הגדולה, נעלו אותו בחדר חשוך שאליה לא הגיע שום קרן שמש. בעכבם אותו שם זמן ממושך ביקשו לראות אם יודע היא אם כעת יום או לילה. והנה ר' שניאור זלמן ידע לא רק אם עתה יום או לילה, אלא גם נקב בשעה המדויקת עם מספר הדקות עד לשנייה המדויקת.

אירוע זה הדהים את פקידי הממשלה הבכירים. האם זאת חכמתו הגדולה או איזה כישוף רחמנא ליצלן – תהו. ואולי זו רוח הקודש.

אדמו"ר הזקן הבהיר מיד מאין יודע הוא את זמני היום או הלילה:

"ביום מאירים צירופי "שם הוי"ה", ובלילה – צירופי "שם א-דני", ולפי צירופים אלו יכול אני לחשב במדויק את הזמן".

פעם הכניסוהו לחדר גדול, שבו היתה מלכודת ברצפת האבן המבהיקה. כאשר אדם היה דורך על נקודה מסוימת היתה נפתחת המלכודת, והאדם היה נופל בה עד צווארו.

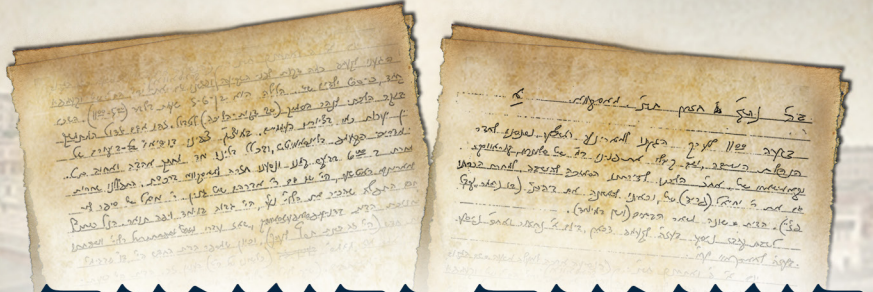
הדבר נעשה כדי לחלץ מידע מפי אסירים. היתה זו אחת הדרכים שבהן הפילו פחד על האסיר. אם גם לא עזר, היו מכים את הנחקר. כפי הנראה רצו באופן זה להבהיל גם אדמו"ר הזקן.

ר' שניאור זלמן, בהיכנסו לחדר, ראה שבמרכז החדר יושב פקיד בכיר ליד שולחן, וניכר שחיכה לבואו. משני צידיו עומדים חיילים עם חרבות שנונים. הדרך אל הפקיד היתה אמורה להיות ישירה, ובאם היה ממשיך ללכת ישר הרי שהיה דורך על אותה נקודה שהיתה מפעילה קפיץ נסתר, הבור היה נפתח והוא היה נופל לתוכו. כולם עמדו וציפו שהצדיק יפול אל המלכודת, אך להפתעת כולם החל אדמו"ר הזקן לצעוד לצד ימינו, בסוללו לעצמו דרך חדשה לחלוטין, כאילו ידע שעליו להיזהר מהמלכודת.

הפקיד הבכיר, שהיה באמת שׂר בממשלה, נדהם.

"מאין ידעת כי ברצפה ישנה מלכודת?", שאל את הצדיק, "מדוע לא הלכת ישר ככל אלה המובאים לכאן?"

"רק פעלתי לפי מאמר חז"ל", ענה אדמו"ר הזקן, "חכמינו אמרו שכאשר הינך הולך

רשימות ורשמים

"הייתי בטוח שהוא לא יעשה זאת. הקיסר עצמו לא היה מרים את הווילון. הוא היה מבקש שאני אעשה זאת, ואז היה לי תירוץ [מוכן] עבורו [שלא לעשות זאת. סמכתי על הקדוש-ברוך-הוא שזה לא יגיע לכך, והוא הגן עלי", ענה אדמו"ר הזקן.

כאשר התרגום של מענה אדמו"ר הזקן הגיע לפטרבורג ונלמד על ידי הפקידים הבכירים, ואף על ידי הקיסר, הוחלט מיד לשחרר את ר' שניאור זלמן. שחרורו אירע ב"ט בכסלו תקנ"ט. י"ט כסלו הפך מאז לחג גדול.

שנתיים לאחר מכן נאסר אדמו"ר הזקן שוב, והפעם - בשל ההלשנה של ר' אביגדור, הרב מפניסק, שכפי שאנו יודעים - היה מראשי הלוחמים נגד החסידות בכלל ונגד החב"דניקים בפרט.

ר' אביגדור הלשין על החסידים שהם ממשיכי שיטתו של שבת-צבי ("שבת-צבי"ניקים"), והצביע על פעילותו של אדמו"ר הזקן באיסוף כספים עבור ארץ הקודש כהוכחה לכוונותיו השליליות כלפי השלטון הרוסי.

בחדר... אני כבר אחביא אותו", הבטיח. ראש הכלא הניד בראשו בעצב. הוא בקושי האמין בדברי אדמו"ר הזקן. אך ברירה לא היתה לו. הקיסר היה כבר קרוב לדלת, והיה זה מסוכן להוציא את ר' שאול באותה מידה שהיה מסוכן להשאירו שם. הוא יצא מן התא והשאיר את ר' שאול אצל אדמו"ר הזקן.

הקיסר בילה אצל אדמו"ר הזקן זמן רב. הוא הציג שורות שאלות, וניסה להתעמק בהבנת רעיון החסידות.

כאשר הקיסר עזב, נכנס שוב ראש הכלא אל אדמו"ר הזקן. ר' שאול היה לידו כמקודם.

"למען השם! מה עשית עם היהודי הזה? היכן ואיך הסתרת אותו?, שאל. "פשוט מאד, אמר אדמו"ר הזקן, הסתרתי אותו מאחורי הווילון של החלון (כיון שאדמו"ר הזקן היה אסור בתא שהיו בה הרבה תנאים נוחים. הוא לא היה אסיר רגיל, אלא אסיר כזה שהתייחסו אליו ברוב דרך-ארץ; אף שבהחלט רצו לגלות מה משמעותה של שיטת החסידות, ולכן גם ייגעו אותו בחקירות בשאלות מתיישות). "האם לא היה זה מסוכן?" שאל ראש הכלא, "הקיסר יכול היה להרים את הווילון ולגלות שמישהו נמצא שם?"!

תורה חדשה

הגהות ה"צמח צדק" למאמר ב'תורה אור'

מוגש על ידי אחד התמימים

'הנחה' של אדנ"ע ממאמר אדמו"ר מהר"ש

עם סיום עריכת הגליון נתבשרנו שזה עתה (ט"ו חשוון) יצא לאור בפרסום ראשון מגובת"ק הנחתו: כ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע (בעל יום ההולדת) ממאמר כ"ק אדמו"ר מהר"ש נ"ע, ד"ה ויטע אשל תרמ"ב, שכנראה מיוסד על ד"ה זה מ"כ אדמו"ר הצ"צ - שנאמר בשנת תרכ"ב.

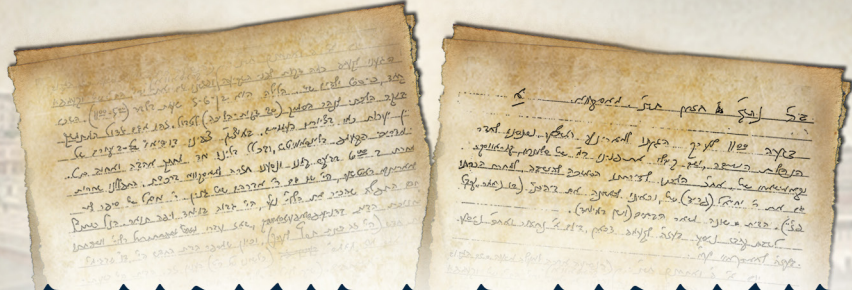
לקראת ש"פ לך השתא, י"ל ע"י קה"ת - בפרסום ראשון מגובת"ק כ"ק אדמו"ר הצ"צ נ"ע - הגהות וקיצורים לד"ה ולא יקרא עוד שמך אברם ולביאורו (ד"ה והבדילה הפרוכת לכם) שבת"א (כפי שצוין בגובת"ק כ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע על גבי הגליון).

המאמר (שבת"א, וממילא גם ההגהות והקיצורים עליו) עוסק בעומק סדר השתלשלות האור האלוקי וגילוייו בעולם [ככל הנראה, אחד המקורות הראשונים למושג "אור של תולדה" (שהארת האצ"י הנמשכת בעולם הבריאה היא כמו תולדה לגבי הדרגות שלמעלה ממנה) הוא כמאמר זה שבת"א]].

נצטט בזה קטע קצר מתוך קיצורי הצ"צ (ס"ע ה):

ובהבדלה אומרים בין קדש לחול, ואין זה הפרכת הנ"ל שמבדילה בין קדש לקדש. והענין, כי להיות התהוות וחיות ע' שרים הנפרדים גמורים שיכול לומר לי יאורי ומכין למרוד, היינו ע"י שהשפע עוברת ע"י לבוש שק המעלים לגמרי כמציצותם [= כמו שקים להובלת סחורות] של עור. רק שמכל מקום יש בזה ב' בחינות. בחינה אחת, כדכתיב "בין טהור לטמא", חול גמור, וזהו לע' שרים הנ"ל, ואינו שייך לישראל, על כן איננו אומרים זה בנוסח ההבדלה. הב', לישראל, חולין שנעשו על טהרת הקדש או חולו של מועד. שהרי ששת ימים תעבוד, והיתכן שהעומד לפני המלך מלך מלכי המלכים שקלא מלא [כל] הארץ כבודו ידים יד, אלא מחמת [ש]ש מסך המעלים, והינו כי גם למעלה יש ו' יומין דחול... כמו כן ניתן לאדם שיהנה מציגו בבחינת פירוד קצת, ואחר כך בשבת עליית העולמות, ביטול... ואם כן החול נעשה על טהרת הקדש, שהיש יתבטל. וגם הארת השבת מאיר בג' ימים שלפניו ואחריו. וזהו בכיון [= בכונה תחלה] ש"ברא לעשות" "לתקן", שיה' יש ושיתבטל... מה שאין כן אומות העולם חול גמור וטמא... וזהו מילה, "מול" בחי' דיבור וגילוי י"ה, וראו כל בשר לעתיד לבוא, כי פי ה' דיבר.

רשימות ורשמים

מעשיות חב"דיות [ל]

קרא עיתונים מסואבים והפך ל'בינוני'!

סיפורים אודות רבותינו נשיאינו וחסידים, שהועלו על הכתב בשנים תשמ"ג-תשד"מ על ידי הת' א.ק. הסיפורים מועתקים כאן ככתבם וכלשונם מן הפנקס.

קבט. כ"ק אדמוהר"ש סיפר פעם על ב' בע"ת שלו, הא' שהי' משוקע בתאוות, און יעצט איז ער נישקאש [= וכעת מצבו הרוחני נאה למדי]. והב', שהי' קורא שמוציקע בולעטן, פראנצויזישע בולעטין [= עיתונים מסואבים, עיתונים צרפתיים] שהם מלאים אפיקורסות, ועכשיו הוא בינוני המתפלל כל היום. ואמרו שהראשון הוא מענדל... (לברר), והשני הוא החסיד רי"מ בעזפאלאוו.

מפי הרה"ח ר"פ שי' [ע"ה] קארף

קבו. ר"מ שי' [ע"ה] הכיר חסיד גדול (שכחתי שמו, ואולי הי' רב"ש נ"ע או בנוי) שהי' חוזר מאמרי אדמו"ר הצ"צ בקביעות.

קבו. ר"י מתמיד אמר פעם, חסידים זיינען קעץ [= הם כמו חתולים], שיש להם חוש הריח, שמריחים כל חיצוניות וכו'.

קבת. ר"ז חייקין אבי סבתו של אד"ש, כשהגיע לכ"ק אדמונ"ע נעמד כ"ק אדמונ"ע ואמר שלא ישב עד שהוא יישב, ואז התיישב. וביקש ממנו אדמונ"ע שישפר לו מה שידוע לו מהנהגתו של החסיד³ ... שהי' 'יושב' [אצלו], ואז סיפר ב' סיפורים. א', שבאו אצלו ב' נשמות לבקש תיקון, ושלחם לליובאוויטש (לרבי). וב' שהי' פעם שוחט שעבר על מעשה מגונה, וסילקו מהשחיטה⁵

מפי ר"מ שי' [ע"ה]

1. לא ברור בכת"י. אולי הכוונה ל"רבי ברוך שניאור נ"ע, או בנו [הרלווי"צ]?
2. מרת זעלדע רחל, אמו של הרלווי"צ נ"ע.
3. אולי ר' זלמן זעמור.
4. שהר"ז חייקין היה תלמידו, בתור 'יושב'.
5. ההודושה הוא, שידע על כך מעצמו, אף שאנשים לא ידעו על כך.

מכתב למערכת

חסידים בכבוד יר-נ-נ-ו...

המסר של ר' איצ'ה דער מתמיד לר' ניסן

ב"ה

שלום וברכה.

ל"מעשיות חב"דיות" [כט] בגליון 92, אבקש להעיר:

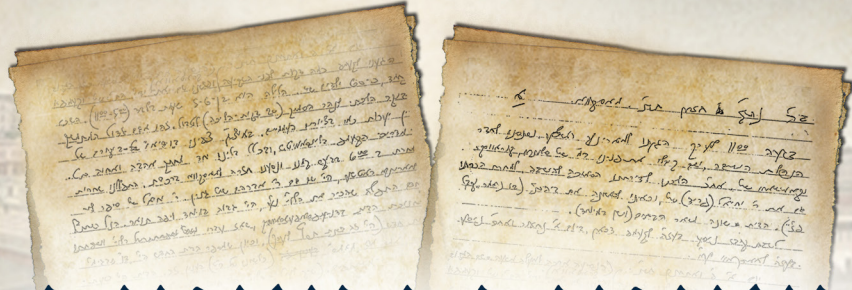
עיקרו של מעשה קדד נדפס בספר "ר' מענדל" (ע' 181-182) ובס' "יראת ה' אוצר" (ע' 103).

בענין פתגמו של ר' יצחק מתמיד, "די אהבה ברענט, לייגט (על הלב) א שוועבל וועט ער זיך אנצונדן" - להעיר מסה"ש תרפ"ז ע' 152: "עבודת הלב עיקר - דעת ר' יצחק". ועפ"ז י"ל שכוונת דברי הר"י מ" [קבלת עול-קבלת עול, אבער מלכות איז אויך א גאנצער פרצוף] [להרנ"ן היתה - שצ"ל גם המדות - אהו"ר כו'. [בפשטות הכוונה היא שצריכה להיות עבודת ה' גם מתוך תענוג, ולא רק מצד קבלת-עול שמצד כיוון הנפש. אמנם את זה גופא ניתן להשיג דווקא על ידי אהו"ר] [שהקדמה אליהם היא - התבוננות (והתפעלות) (תענוג) שבמודין), ולא קבלת-עול (בלבד) - הערת המערכת].

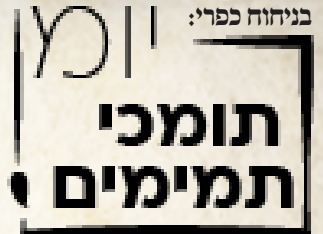
[לענין הגמגום, ברשימות הרמז"ג "יראת ה' אוצר ע' 55 (ועוד) מתואר שהיה אומר "דאך הייסט דאס" [וכמדומה שקרוב הוא להתחלף ב'דורכאויס].

מעשה קבה רגילים לספר אודות כ"ק אדמו"ר מוהר"ש נ"ע. [אכן נראה שנפלה טעות ברשימה זו - הערת המערכת].

ייש"כ מיוחד על התמונות מליובאוויטש.

רשימות ורשמים

אנו שמחים להגיש בזה קטעי יומן משנת תשמ"ו, לפני ארבעים שנה. היומן מתאר את חיי הישיבה בכפר חב"ד במשך אותה שנה, בצילם של החסיד המופלא ר' מענדל פוטרפאס ע"ה ודמויות נוספות, כאשר השמועות המגיעות מ-770 וכמובן השידורים התכופים של התוועדויות הרבי - מכניסים לזאל אווירה מיוחדת, חסידית ותוססת. כרגיל ביומן כזה, נרשמו חלק מהדברים בקיצור ובראשי תיבות. לכן כדאי שנקדים כי "ר"מ" סתם הוא ר' מענדל פוטרפאס ע"ה.

כמו כן, כאשר צויין שהתוועד אחד המשפיעים - באים אח"כ מיד [ללא הקדמת "פתח ואמר" וכיו"ב] נקודות אחדות מדבריו, קרוב ללשונו ולסגנונו.

"ויה"ר שבקרוב יהי' דידן נצח, וכ"ק אד"ש יהי' בריא .."

{ג}

כו חשוון

שמענו חזרה מר"י שי' כהן. בשיחה הראשונה דובר ע"ד להוסיף בשמחה כו'.

אחרי החזרה התחילו לרקוד ורקדו עד הישיבה ובישיבה. אח"כ יצאו לרקוד בחוצות הכפר. קודם כל יצאו לשטח בו ייבנה 770 ורקדו שם, אמרו הי"ב פסוקים (הת' ב.ז.ז.) ואח"כ המשיכו בכל הכפר, בשיכונים, ברחוב של הרב, בבית אהל יוסף יצחק. חזרו לישיבה ב-1:15.

כו חשוון

גם הבוקר רקדו אחר התפלה, וגם בלילה אחרי החזרה בעברית, והלכו למקום בו ייבנה 770 וחזרו הי"ב פסוקים כנ"ל.

כח חשוון

צילמתי מכתבו של הר"ג שי' סודאק לא' המשפיעים דיישיבתנו, בנוגע לאסיפת המשפיעים בענין משיח כו'. תליתי בבית מנחם ובביכה"נ המרכזי ובישיבה. תלו גם בשיכונים.

כט חשוון

בלילה נערכה התוועדות רבתי. הר"ד שי' קעסלמאן חזר מאמר דא"ח ונחה עליו גו'. הר"י שי' כץ דיבר ע"ד שצ"ל נרות להאיר כו' במחדו"מ. החבר'ה לקחו משקה ורקדו, וליהודים היתה אורה ושמחה למע' ממדוה"ג. קבוצות קבוצות רקדו בזאל. בחצות הגיע הר"א שי' לנדא והתוועדו איתו הקבוצה².

אח"כ התוועד הר"י שי' ליבעראוו וסיפר הרבה מנפלאות תשל"ח. ההתוועדות נסתיימה ב-5:00 לערך. יזכנו השי"ת לשמוע אך בשו"ט מכ"ק אד"ש תכה"י.

י כסלו

אתמול הגיע לישיבה המשפיע הרמ"מ שי' בהרמ"מ פוטרפאס. היום אמר שיעור תניא הראשון בחיות וכו'. א געשמאק צו הערן.

ח כסלו

התוועדו הרה"ח ר"מ שי' מאראזאוו ורלו"ג שי'.

בימים אלה יצא פתק מהרב אשכנזי לעשות משמרות תהלים של אנ"ש.

לפני שבוע בערך נודע ע"ד מה שקרה בגעה"ת, ולמעשה החלו להגיד קאפיטלעך כ, כב, סט, והוספה לאחר זמן - (לו), פד.

ט כסלו

נסענו לישיבת הדרום להיות שם בשבת.

בליל שבת הלכנו לבית חב"ד [ברחובות] להתוועדות אנ"ש שי', וכן ביום שבת.

י כסלו

במוצש"ק נסענו מיד חזרה לישיבה, ותפסנו עוד קצת מההתוועדות. הי' שם ר"מ שי' מאראזאוו, לקח המון משקה, וניגן הניגון לקראת שבת לרבינו הגדול, וגם איך שכ"ק אדמוהרש"ב נ"ע הי' מנגן את זה על שמוע ישראל בתפלת שבת. וניגן נפלא.

יא כסלו

שמענו חזרה מר"י שי'. אד"ש דיבר שוב על שמחה למע' ממדוה"ג כו' ויצא יעקב כו'. אח"כ שמענו הסיפור שהי' עם רש"ג שי' ואכ"מ. ויה"ר שבקרוב יהי' דידן נצח, וכ"ק אד"ש הי' בריא אולם נס"ו, ויוליכנו קוממיות כו'.

יג כסלו

מוסיפים באמירת תהלים כו' ורוקדים ביתר שאת.

היתה שמועה שהיום יבואו לקבל עדות מאת אד"ש, ולכסוף נתבטל ב"ה.

מתהלכות כל הזמן שמועות על הנעשה בחצרות קודש, והאווירה קצת מתוחה, וגילו ברעדה.

החלו המבכנים לקבוצה אי"ה.

יד כסלו

אתמול בלילה סמוך ל-1:00 הגיע הר"ז שי' גופין והתוועד. ומצאת את לבבו נאמן לפניך, השלוחים הם האנשים שהרבי מרגיש שהוא יכול לסמוך עליהם בעת צרה. וכ"א צריך לעשות חשבון צדק בנפשו האם גם עליו יוכל אד"ש לסמוך כו'.

טו כסלו

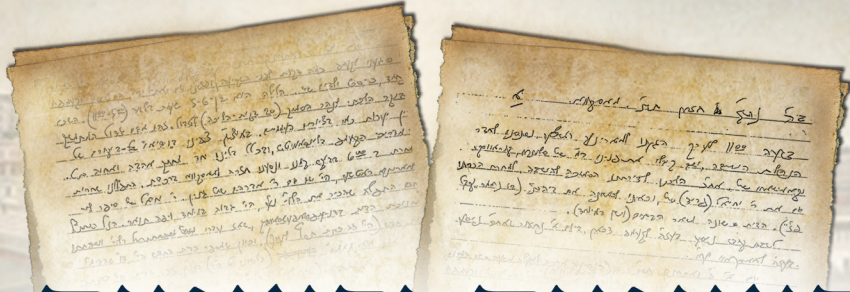
נתקיימה חתונת בתו של הר"מ נפרסטק. לאחר החתונה התוועד. ב' תקופות בחייו של החסיד ר' יקותיאל ליעפלער, חיות לבד בלי השגה כו', יגיעה בהשגה כו'. וצריכים להיות ב' התנועות.

יז כסלו

שבע ברכות של הר"מ שי' נפרסטק בביהכ"נ המרכזי, והתוועדו שם אנ"ש, והי' שמח.

1. בנימין וילברשטרום.

2. יש לשים לב שכבר בתחילת שיעור ג' - נקראו התלמידים העתידיים לנסוע בעוד קרוב לשנה (!) בשם: 'הקבוצה'. מכאן יש להבין את גודל ההתרגשות שהיתה אז, ושצריכה להיות וכו'.

רשימות ורשמים

שיר של יום

אנו מגיישים בזה פתגם נבחר מתוך ספר "היום יום", לעידוד הבנת הפתגמים לאשורם ולעומקם, מתוך הספר "היום יום לעם".

'סוד הבירורים'

א חֲשׁוֹן, שִׁבְת [הַיּוֹם הַשְּׁנִי שֶׁל] רֵאש־חֹדֶשׁ

בְּמִנְחָה שֶׁל שִׁבְת⁸⁷³ (פְּרִשְׁת נח), וְכֵן בַּיָּמִי שְׁנֵי וַחֲמִישִׁי⁸⁷⁴ שֶׁל הַשְּׁבֹעַ הַקְּרוֹב (פְּרִשְׁת לך) - קוֹרְאִים בַּתּוֹרָה לְעוֹלָה הַשְּׁלִישִׁי, הַחֹל מֵהַפָּסוּק "וַיֵּרָא ה' אֶל אַבְרָם".

•

אָבִי מוֹרֵי הַרְבֵּי הַרְש"ב אָמַר לְחֶסֶד אֶחָד בְּיַחֲדוּת⁸⁷⁵: מֵאֲז שְׁאָמַר הַקַּב"ה לְאַבְרָהָם אֲבִינוּ עָלֵיו-הַשְּׁלוֹם "לָךְ לָךְ מֵאַרְצְךָ", וְאַכֵּן, "וַיֹּסַע אַבְרָם הַלֹּךְ וְנֹסֹעַ הַנִּגְבָּה" - הַתְּחִל סוּד הַבִּירוּרִים⁸⁷⁶; וְעַל פִּי גִזְרַת הַהִשְׁגָּחָה הָעֲלִיוֹנָה הָאָדָם מַגִּיעַ בְּמַסְעוֹתָיו הַשּׁוֹנִים לְמִקְוֵמוֹת שְׁבָהּם יִשְׁנֵם נִיצוּצוֹת קִדְשָׁה שְׁצָרִיכִים לְהַתְבָּרַר עַל יָדוֹ, וּמְחַכִּים לְגִאֲלָתָם.

הַצְדִּיקִים, שֶׁהֵם בְּעָלֵי רְאִיָּה, רוֹאִים בְּאִיזָה מְקוֹם הַבִּירוּרִים הַשְּׁיָכִים לָהֶם (לְתַפְקִידָם בְּעוֹלָם) מְחַכִּים לָהֶם, וְהוֹלְכִים לָשֵׁם בְּעֶצְמָם; שָׂאֵר הַיְּהוּדִים מַגִּיעִים לְמִקְוֵם הַשִּׁיךְ לָהֶם עַל יְדֵי כֶּךָ שֶׁהַקַּב"ה - שֶׁהוּא עֹלֵת כָּל הָעֲלוֹת וְסִבָּת כָּל הַסְּבוֹת - מְסַבֵּב כִּמָּה עֲלוֹת וְסְבוֹת וְגוֹרֵם שְׁיָבוֹאוֹ לְמִקְוֵם שָׁבוּ צָרִיכִים הֵם לְמַלֵּא אֶת עֲבוֹדַת הַבִּירוּרִים.

873. שבה קוראים בתורה חלק מהפרשה של השבוע הבא (השבת הבאה).

874. שאף בהם קוראים בתורה כבמנחת שבת.

875. ראה הערה 508.

876. בעולם טמונים ניצוצות קדושה אלוֹקִיִּים, שתפקידו של האדם לגבם הוא – לבררם, דהיינו לגלותם ולגאלם מתוך ה'פסולת' של העולם. עבודה רוחנית זו תואמת את המושג ההלכתי 'בְּרִירָה' (האסורה בשבת), שהיא (בעיקר) הפרדת פסולת מאוכל; אם כי הבירורים הרוחניים הם, באופן הפוך, בבחינת הוצאת "אוכל" מ"פסולת", כנ"ל. (וראה גם הערה 690). יצויין כי ישנם שני סוגי ניצוצות – ראה אגה"ק (תניא) קמד, א: " . . . הניצוצות שנפלו בחטא אדה"ר וגם הרפ"ח ניצוצין שנפלו בשבירת הכלים . . .".

רשימות ורשמים

ד

כ"ט תשרי תשפ"ו. בית המדרש הצמוד לאוהל הק'.

ליובאוויטש עכשיו

באדיבות השליח הרב גבריאל גורדון
האחראי על שימור ופיתוח המקומות הקדושים
בליובאוויטש

לזכות

כל החיילים שי', וכל אחינו בני
ישראל בארץ הקודש

אוצרות גאולה

"וע"י שפועלים בכל האמור ..

זוכים לרקוד לקראת משיח צדקנו בר"ח כסלו .. "

"וע"י שפועלים בכל האמור בזמן מסוגל זה, שבת מברכים חודש כסלו, השייך כאמור לחנוכה עם כל העליונים כו', הרי הגאולה באה בדרך ממילא (אף שאצל חסידים אין הענין דממילא, כפתגם נשיא דורנו, מ"מ, ע"י השתדלות בהעבודה בפועל כדבעי באה התוצאה גאולה העתידה). ובפרט כשעוסקים גם במצות הצדקה, אשר, 'גדולה צדקה שמקרבת את הגאולה', וגם ענינו של משיח צדקנו, שעליו נאמר 'והי' צדק אזור מתניו גו'" "צדק" גם מלישון צדקה, זוכים לרקוד לקראת משיח צדקנו בר"ח כסלו, ולפני זה בער"ח, ועוד לפני"ז בזמן ד"סעודתא דדוד מלכא משיחא" .. וכל זה מתוך שמחה וטוב לבב, "שמחה פורצת גדר" (כפי ששייך (ענין ה)גדרים בשמחה), עד ש"עלה הפורץ לפניהם", בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו.

(ש"פ חיי"ש, מבה"ח כסלו, תשמ"ז - תו"מ שם עמ' 537-536)

מערכת "אוצרות ליובאוויטש"

איתור מקורות מידע: כמה מהת' באה"ק | עריכה: אלישיב הכהן קפלון | לתגובות: otsrotlyubavitsh@gmail.com

אתר העיירה ליובאוויטש : www.mylubavitch.org